

Lukács György
Kossuth-díjas akadémikus

B u d a p e s t

A Társadalmi Szemle 3.számában Ön nyilatkozott a Tanácsköztársaság kulturpolitikájáról. A nyilatkozat utolsó előtti bekezdésében a következőket mondta: "... a Tanácsköztársaságnak egy ma is értékes hagyománya, az tudniillik, hogy a kulturpolitika terén éles ellentétben volt azzal a kulturpolitikával, amely 1949. után a sztálini korszak hatása alatt fejlődött ki."

Azt akarja tehát mondani, hogy a Tanácsköztársaság kulturpolitikája ellenforradalmi politika volt, amely szöges ellentétben van az 1949. utáni politikával, amely köztudott dolog, hogy minden szocialista országban forradalmi változást eredményezett a kultúra minden területén? Nyilvánvalóan nem erre gondolt, hanem ragaszkodik bizonyos rögzítettségéhez. Gondolok itt elsősorban a Népszabadság munkatársainak adott és a Népszabadság 1967-évi karácsonyi számában megjelent interjújára. Ön ott Révai tragédiáról beszélt. Ha volna Révai tragédia, akkor annak lehetne nevezni azt a tragikus eseményt, hogy Révai elvtárs, pártunk és az egész nemzetközi kommunista mozgalom kimagasló alakja Önnél korábban elhalálozott és nem volt módjában állást foglalni egy sor helytelen Lukács megállapítással szemben. Azt sajnos meg kell állapítanunk, hogy olyan pártosan és elvhűen a kulturpolitikában jelentkező negatív jelenségeket senki sem tudta úgy ostromozni, mint ő.

Ő volt az aki még életében meg merte mondani Lukács Györgynek is, Rákosi Mátyásnak is és másoknak a hibáit is. Ön viszont arról nevezetes, hogy a sztálini korszakot akkor kezdte bírálni, amikor az népszerű volt vagy amikor az veszélytelen cselekmény volt. Nem akarom elvi úton megcáfolni gyakorlati tényezőkkel az Ön helytelen megállapításait arról a bizonyos sztálini korszakról. Levélben ez nem könnyű dolog. Egyet azonban szeretnék figyelmébe ajánlani: értékelje nagyra a 1949. utáni kulturpolitikát, még akkor is ha az Révai nevéhez fűződik. Ennek hatását mi érezzük, akik a felszabadulás előtt csak a 6 elemig tudtunk eljutni, és azok akik annak a "káros" kulturpolitikának eredményeként ma a Néphadseregben, a népgazdaság különböző ágazatában dolgoznak és harcolnak szocialista jövőnkért.

Dombrád, 1969. március 10.
Szabolcs-Szatmár megye.

Gábor Jenő
tsz. elnök.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.